

Įstatymas paskelbtas: Žin., 1994, Nr.30-530
Neoficialus įstatymo tekstas

LIETUVOS RESPUBLIKOS A K C I Z Ų ĮSTATYMAS

1994 m. balandžio 12 d. Nr.I-429
Vilnius

*Nauja įstatymo redakcija nuo 1998 m. sausio 1 d.:
Nr. [VIII-556](#), 97.12.09, Žin., 1997, Nr.117-2996 (97.12.24)*

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas reglamentuoja kai kurių prekių apmokestinimą akcizais.

2 straipsnis. Akcizų mokėtojai

1. Akcizus į biudžetą moka šio įstatymo 3 straipsnyje išvardytų prekių gamintojai ir importuotojai - juridiniai ir fiziniai asmenys bei juridinio asmens teisių neturinčios įmonės. Laisvosiose ekonominėse zonose zonų įmonės akcizų nemoka.

2. Už naftos produktus, pagamintus akcinėje bendrovėje “Mažeikių nafta”, nesvarbu, iš kieno naftos šie produktai pagaminti, akcizus apskaičiuoja, surenka ir moka akcinė bendrovė “Mažeikių nafta”.

3 straipsnis. Akcizų objektas

1. Akcizų objektas yra šios prekės:

- 1) nedenatūruotas etilo alkoholis ir alkoholiniai gėrimai, įskaitant alų;
- 2) rūkomasis tabakas ir tabako gaminiai;
- 3) kava, šokoladas, maisto produktai su kakava;
- 4) bižuterija, aukso ir sidabro dirbiniai, išskyrus dirbtinę bižuteriją ir monetas;
- 5) variklių benzinas, žibalas, kuras reaktyviniams varikliams, gazolis (dyzelinis kuras), skystasis krosnių kuras;
- 6) prabangūs lengvieji automobiliai;
- 7) elektros energija;
- 8) erotinio ir smurtinio pobūdžio spaudiniai;
- 9) visų rūšių tepalai;
- 10) cukrus, įskaitant cukrų, esantį produktuose (pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą sąrašą);

11) skysti parfumerijos, kosmetikos, tualetiniai preparatai ir kiti šiame straipsnyje nenurodyti produktai, kurių sudėtyje yra etilo alkoholio ir kurie dėl nedidelės kainos gali būti vartojami kaip alkoholinių gėrimų pakaitalai (pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės sudarytą sąrašą ir jos nustatytą kainų ribą), tačiau tik tie, kuriuose esanti etilo alkoholio koncentracija viršija Vyriausybės nustatytus minimalius etilo alkoholio koncentracijos dydžius.

2. Importuojamos prekės, kaip akcizų objektas, yra šio straipsnio 1 dalyje nurodytos ne Lietuvos prekės, dėl kurių pagal Lietuvos Respublikos muitinės kodeksą (toliau - Muitinės kodeksas) atsiranda importo skola muitinei.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-901](#), 98.10.20, Žin., 1998, Nr.96-2657 (98.11.04)

Nr. [VIII-982](#), 98.12.21, Žin., 1998, Nr.114-3194 (98.12.30), įsigalioja nuo 1999.01.01

4 straipsnis. Apmokestinamoji vertė

Apmokestinamąją vertę sudaro:

- 1) Lietuvos Respublikoje pagamintų prekių - prekių pardavimo kaina be akcizo ir pridėtinės vertės mokesčio;
- 2) importuojamų prekių - prekių muitinės vertės ir maito suma. Importuojamų prekių muitinė vertė apskaičiuojama Muitinės kodekso nustatyta tvarka.

5 straipsnis. Apmokestinamoji apyvarta

1. Akcizai apskaičiuojami už šio įstatymo 3 straipsnyje išvardytas prekes:

- 1) iš gatavos produkcijos sandėlio perduotas kitam juridiniam ar fiziniam asmeniui arba juridinio asmens teisių neturinčiai įmonei, kuriems pagal išrašytus prekių perdavimo dokumentus perleidžiama teisė tomis prekėmis disponuoti. Šiuose dokumentuose turi būti Buhalterinės apskaitos pagrindų įstatymo 10 straipsnyje nurodyti privalomi rekvizitai;
 - 2) importuojamas - Muitinės kodekso nustatytais atvejais, kai atsiranda skola muitinei.
2. Akcizai yra prekių kainos elementas ir sąskaitose-faktūrose bei mokėjimo dokumentuose nenurodomi.

5⁽¹⁾ straipsnis. Akcizų tarifai

1. Prekės apmokestinamos taikant šiuos akcizų tarifus:

- 1) nedematūruotam etilo alkoholiui ir alkoholiniams gėrimams, išskyrus midaus trauktines, šampaną, vyną, alų ir medikamentus su vaistažolėmis, kurių sudėtyje yra etilo alkoholio, įregistruotus Lietuvos Respublikos valstybiniame vaistų ir vaistinių medžiagų registre, - 0,54 lito už 1 procentą tūrinės alkoholio koncentracijos litre gėrimo;
- 2) midaus trauktinėms (pagamintoms natūralaus bičių medaus pagrindu) - 0,12 lito už 1 procentą tūrinės alkoholio koncentracijos litre gėrimo;
- 3) vynui (įskaitant stiprintąjį), kurio faktinė tūrinė alkoholio koncentracija ne didesnė kaip 13 procentų:
 - a) šviežių vynuogių - 0,16 lito už 1 procentą tūrinės alkoholio koncentracijos litre gėrimo,
 - b) vynuogių misai, kitiems fermentuotiems gėrimams bei jų mišiniams - 0,12 lito už 1 procentą tūrinės alkoholio koncentracijos litre gėrimo;
- 4) vynui (įskaitant stiprintąjį), kurio faktinė tūrinė alkoholio koncentracija didesnė kaip 13 procentų, bet ne didesnė kaip 18 procentų tūrio:
 - a) šviežių vynuogių - 0,29 lito už 1 procentą tūrinės alkoholio koncentracijos litre gėrimo,
 - b) kitiems fermentuotiems gėrimams bei jų mišiniams - 0,20 lito už 1 procentą tūrinės alkoholio koncentracijos litre gėrimo;
- 5) vynui, kitiems fermentuotiems gėrimams bei jų mišiniams, kurių faktinė tūrinė alkoholio koncentracija didesnė kaip 18 procentų tūrio, - 0,38 lito už 1 procentą tūrinės alkoholio koncentracijos litre gėrimo;
- 6) šampanui, putojančiam vynui, perteklinio slėgio vynui - 0,42 lito už 1 procentą tūrinės alkoholio koncentracijos litre gėrimo;
- 7) alui - 0,40 lito už litrą;
- 8) cigaretėms su filtru ir be filtro - 25 litai už 1000 cigarečių;
- 9) fasuotam rūkomajam tabakui ir kitiems tabako gaminiams - 50 procentų apmokestinamosios vertės;
- 10) variklių benzinui:
 - a) nuo 1999 m. sausio 1 d. - 1210 litų už toną,
 - b) nuo 2000 m. sausio 1 d. - 1370 litų už toną,
 - c) nuo 2001 m. sausio 1 d. - 1150 litų už 1000 litrų;
- 11) reaktyvinių variklių kurui, žibalui, gazoliui (dyzeliniams degalams), skystajam krosnių kurui:

- a) nuo 1999 m. sausio 1 d. - 560 litų už toną,
 - b) nuo 2000 m. sausio 1 d. - 720 litų už toną,
 - c) nuo 2001 m. sausio 1 d. - 740 litų už 1000 litrų;
 - 12) visų rūšių tepalams - 240 litų už toną;
 - 13) šokoladui ir kitiems maisto produktams, turintiems kakavos, išskyrus kakavos miltelius ir produktus, turinčius mažiau kaip 18 procentų masės kakavos sviesto, - 10 procentų apmokestinamosios vertės;
 - 14) kava - 10 procentų apmokestinamosios vertės;
 - 15) bižuterijai ir jos dalims iš tauriųjų metalų arba metalų, plakiruotų tauriaisiais metalais, aukso arba sidabro dailiadirbystės dirbiniais ir jų dalims iš tauriųjų metalų arba metalų, plakiruotų tauriaisiais metalais, dirbiniais iš natūraliu arba dirbtiniu būdu išaugintų perlų, brangiųjų arba pusbrangių akmenų - natūralių, sintetinių arba regeneruotų - 10 procentų apmokestinamosios vertės;
 - 16) ne senesniems kaip 5 metų prabangiems automobiliams (išskyrus specialiuosius), nurodytiems Valstybinės konkurencijos ir vartotojų teisių gynimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sudarytame sąraše, - 15 procentų kainos, viršijančios 60 tūkst. litų;
 - 17) elektros energijai - 1 procentas apmokestinamosios vertės;
 - 18) erotinio ir smurtinio pobūdžio spaudos leidiniams - 75 procentai apmokestinamosios vertės;
 - 19) cukrui, įskaitant cukrų, esantį produktuose (pagal Vyriausybės patvirtintą sąrašą), - 0,01 lito už 1 procentą cukraus kilograme produkto;
 - 20) skystiems parfumerijos, kosmetikos, tualetiniams preparatams ir kitiems produktams, kurių sudėtyje yra etilo alkoholio ir kurie dėl nedidelės kainos gali būti vartojami kaip alkoholinių gėrimų pakeičiamieji (pagal Vyriausybės sudarytą sąrašą ir jos nustatytą kainų ribą), - 10 litų už litrą preparato.
 - 2. Šio straipsnio 1 dalies 10 ir 11 punktuose nustatyti naftos produktų akcizai litais už 1000 litrų skaičiuojami už 1000 litrų naftos produktų, kurių temperatūra 15^(o)C.
 - 3. Kai šio straipsnio 1 dalies 16 punkte nurodyto importuojamo automobilio, priskirto prabangiems automobiliams, deklaruojamoji kaina mažesnė už naujo bazinio automobilio kainą, apskaičiuojant apmokestinamąją kainos dalį, maksimali neapmokestinamoji kaina proporcingai sumažinama.
 - 4. Cukraus kiekį (procentais), nuo kurio skaičiuojamas šio straipsnio 1 dalies 19 punkte nustatytas akcizo tarifas, nustato Vyriausybė.
 - 5. Šio straipsnio 1 dalyje išvardytų prekių kodus pagal Kombinuotąjį muitų tarifų ir užsienio prekybos statistikos nomenklatūrą (toliau - KPN) nustato Vyriausybė.
- Įstatymas papildytas straipsniu:*
Nr. [VIII-982](#), 98.12.21, Žin., 1998, Nr.114-3194 (98.12.30), įsigalioja nuo 1999.01.01

6 straipsnis. Akcizų netaikymo atvejai

- 1. Akcizais neapmokestinama:
 - 1) kaip labdara įvežamos prekės;
 - 2) fizinių asmenų (keleivių) įvežamos prekės, jeigu jų įvežama ne daugiau kaip Vyriausybės leista jiems įvežti be importo mokesčių;
 - 3) prekės, įvežamos užsienio šalių diplomatinių ir konsulinių atstovybių, taip pat tarptautinių organizacijų oficialiai misijos veiklai, jeigu šių tarptautinių organizacijų sutartyse su Lietuvos Respublika numatyta neimti akcizų;
 - 4) į Lietuvos Respublikos muitų teritoriją atsiunčiamos pašto siuntos, kurių svoris ne didesnis kaip 31,5 kilogramo, o vertė ne didesnė kaip 400 litų;
 - 5) importuojamos prekės, kurios pagal Muitinės kodeksą neapmokestinamos importo mokesčiais;

6) neišpildyti alkoholiniai gėrimai ir jų žaliava, jeigu juos alkoholiniams gėrimams gaminti importuoja įmonės, turinčios teisę gaminti šiuos gėrimus;

7) eksportuotos prekės;

8) importuojamos prekės, jei jos atleidžiamos nuo importo muitų pagal Lietuvos Respublikos muitų tarifų įstatymą.

9) įmonių, orlaiviais gabenančių keleivius ir (arba) krovinius tarptautiniais oro maršrutais, importuojamas ir įsigijamas iš Lietuvos gamintojų reaktyvinių variklių kuras (kodą pagal KPN nustato Vyriausybė). Įmonių, kurioms taikoma ši lengvata, sąrašą nustato Vyriausybė. Į šį sąrašą įtraukiamos visos Lietuvos Respublikos įmonės, kurių pajamos iš keleivių ir (arba) krovinių gabenimo tarptautiniais maršrutais per paskutiniuosius 12 mėnesių sudaro ne mažiau kaip 75 procentus visų realizavimo pajamų;

10) Lietuvos Respublikos įmonių, gaminančių cigaretes, importuojamas tabakas (kodą pagal KPN nustato Vyriausybė). Lietuvos Respublikos įmonių, kurioms taikoma ši lengvata, sąrašą nustato Vyriausybė. Tuo atveju, kai nurodytas tabakas šiose įmonėse bus panaudotas ne cigaretėms gaminti, o kitiems tikslams, nurodytos įmonės turi apskaičiuoti ir sumokėti už jį nustatyto dydžio akcizą.

2. Be to, akcizas netaikomas, kai etilo alkoholis bei etilo alkoholio turinčios žaliavos parduodami:

1) Lietuvos Respublikos įmonėms actui ir akcizu apmokestinamiems alkoholiniams gėrimams gaminti;

2) farmacijos įmonėms ir medicinos pagalbos įstaigoms - medicinos ir farmacijos reikmėms; veterinarinių vaistų gamybos įmonėms - veterinarinių vaistų gamybai ir veterinarijos tiekimo įmonėms - veterinarijos reikmėms.

3. Kiekvienos Lietuvoje alų gaminančios įmonės 100 tūkst. dekalitrų per metus pagaminto ir realizuoto alaus taikomas 50 procentų mažesnis, negu šio įstatymo 5⁽¹⁾ straipsnyje nustatytas akcizo alui tarifas. Ši lengvata taikoma, iki Lietuva įstos į Pasaulinę prekybos organizaciją. Įstojus į šią organizaciją, Lietuvoje alų gaminančios įmonės savo pagamintam ir realizuojamam alui taikys šio įstatymo 5⁽¹⁾ straipsnyje nustatytą akcizo alui tarifą.

4. Degtinei, kurios alkoholio koncentracija didesnė kaip 30 procentų tūrio, bet ne didesnė kaip 37 procentai tūrio, ir kuri atitinka Vyriausybės nustatytus technologinius bei kokybės reikalavimus, taikomas mažesnis akcizo tarifas - 0,27 lito už 1 procentą tūrinės alkoholio koncentracijos litre gėrimo. Ši lengvata pradedama taikyti Vyriausybei priėmus atitinkamą nutarimą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-626](#), 98.02.17, Žin., 1998, Nr.25-629 (98.03.13), įsigalioja nuo 1998.07.01

Nr. [VIII-982](#), 98.12.21, Žin., 1998, Nr.114-3194 (98.12.30), įsigalioja nuo 1999.01.01

7 straipsnis. Akcizų grąžinimas arba atsisakymas juos išieškoti

1. Už importuojamas prekes sumokėti akcizai grąžinami Muitinės kodekso nustatytais atvejais.

2. Atsisakoma išieškoti akcizus už importuojamas prekes Muitinės kodekso nustatytais atvejais.

3. Lietuvos Respublikos įmonių sumokėtas akcizas už cukrų, sunaudotą Lietuvos Respublikos Vyriausybės sąraše nurodytiems produktams gaminti (kaip žaliavą), įskaitomas apskaičiuojant akcizą už cukrų, esantį produktuose, kurie nurodyti Vyriausybės sąraše, arba grąžinamas. Akcizo įskaitymo ir grąžinimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-901](#), 98.10.20, Žin., 1998, Nr.96-2657 (98.11.04)

8 straipsnis. Mokestinis laikotarpis

Akcizų (išskyrus importuojamų prekių akcizus) mokestinis laikotarpis yra kalendorinis mėnuo, kuriam pasibaigus mokėtojai iki kito mėnesio 15 dienos privalo teritorinei valstybinei mokesčių inspekcijai pateikti akcizų apyskaitą.

9 straipsnis. Akcizų mokėjimo tvarka

1. Už savos gamybos prekes akcizai turi būti sumokėti į biudžetą iki kito mėnesio 30 dienos.
2. Mokėtojai, kurių praėjusio pusmečio vidutinė mėnesinė akcizų suma buvo didesnė kaip 50 tūkst. litų, akcizus moka:
 - 1) iki mėnesio 30 dienos - už mėnesio pirmąjį dešimtadienį;
 - 2) iki kito mėnesio 10 dienos - už mėnesio antrąjį dešimtadienį;
 - 3) iki kito mėnesio 20 dienos - už likusią mėnesio dalį.
3. Už importuojamas prekes akcizai mokami į biudžetą Vyriausybės nustatyta tvarka.
4. Už Lietuvos Respublikoje pagamintus ir įvežamus alkoholinius gėrimus, tabako gaminius bei naftos produktus Vyriausybė gali nustatyti kitokią akcizų apskaičiavimo ir mokėjimo į biudžetą tvarką bei terminus.

10 straipsnis. Akcizų išieškojimas

1. Akcizų už prekes (išskyrus importuojamas) mokėjimą kontroliuoja teritorinės valstybinės mokesčių inspekcijos, kurios akcizų nepriemokas, delspinigius ir Mokesčių administravimo įstatymo nustatytas baudas išieško Mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka.
2. Akcizų už importuojamas prekes mokėjimą kontroliuoja teritorinės muitinės, kurios akcizų nepriemokas ir delspinigius išieško Muitinės kodekso nustatyta tvarka už einamuosius ir penkerius praėjusius metus.

11 straipsnis. Nepagrįstai sumokėtų (išieškotų) akcizų grąžinimas

Prašymas grąžinti nepagrįstai sumokėtus (išieškotus) akcizus gali būti pateiktas per dvejus metus nuo akcizo sumokėjimo (išieškojimo) dienos. Nepagrįstai sumokėtas (išieškotas) akcizų sumas (įskaitant teritorinių muitinių teikimais pripažintas grąžintinomis importo akcizų sumas) grąžina teritorinės valstybinės mokesčių inspekcijos Mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka.

12 straipsnis. Sankcijos už įstatymų pažeidimus

1. Jeigu nustatytu laiku nesumokami akcizai, imami delspinigiai, kurie skaičiuojami Mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka. Jeigu mokėtojas nepateikė akcizų apyskaitos arba pateiktoje akcizų apyskaitoje akcizus sumažino, teritorinės valstybinės mokesčių inspekcijos taiko baudas Mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka.
2. Jeigu nesilaikoma Muitinės kodekso nustatytos muitinės sankcionuotų veiksmų atlikimo tvarkos ir dėl to atsiranda importo skola muitinei, delspinigiai pradedami skaičiuoti nuo importo skolos muitinei atsiradimo dienos.

13 straipsnis. Baigiamosios nuostatos

Vyriausybė ar jos įgaliota institucija nustato akcizų apskaičiavimo ir mokėjimo tvarką.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-982](#), 98.12.21, Žin., 1998, Nr.114-3194 (98.12.30), įsigalioja nuo 1999.01.01

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [I-767](#), 95.01.24, Žin., 1995, Nr. 12-260 (95.02.08)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS AKCIZŲ ĮSTATYMO PAPILDYMO

Pakeitimai: 01. Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [I-993](#), 95.07.03, Žin., 1995, Nr. 59-1469 (95.07.19)

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [I-905](#), 95.05.30, Žin., 1995, Nr. 49-1179 (95.06.14)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS AKCIZŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO IR PAPILDYMO

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [I-1084](#), 95.11.07, Žin., 1995, Nr. 94-2087 (95.11.17)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS AKCIZŲ ĮSTATYMO PAPILDYMO

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [I-1250](#), 96.03.28, Žin., 1996, Nr. 35-857 (96.04.19)

LIETUVOS RESPUBLIKOS AKCIZŲ ĮSTATYMO 2 STRAIPSNIO PAPILDYMO ĮSTATYMAS

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [I-1307](#), 96.04.30, Žin., 1996, Nr. 46-1102 (96.05.17)

LIETUVOS RESPUBLIKOS AKCIZŲ ĮSTATYMO 8-1, 8-2, 9 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 1996 metų liepos 1 dienos.

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-51](#), 96.12.23, Žin., 1996, Nr. 126-2941 (96.12.31)

LIETUVOS RESPUBLIKOS AKCIZŲ ĮSTATYMO 10 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

7.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-125](#), 97.02.25, Žin., 1997, Nr. 20-447 (97.03.07)

LIETUVOS RESPUBLIKOS AKCIZŲ ĮSTATYMO 2 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

8.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-556](#), 97.12.09, Žin., 1997, Nr. 117-2996 (97.12.24)

LIETUVOS RESPUBLIKOS AKCIZŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Nauja įstatymo redakcija nuo 1998 m. sausio 1 d.

9.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-626](#), 98.02.17, Žin., 1998, Nr.25-629 (98.03.13)
AKCIZŲ ĮSTATYMO 6 STRAIPSNIO PAPILDYMO ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja nuo 1998 m. liepos 1 d.

10.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-901](#), 98.10.20, Žin., 1998, Nr.96-2657 (98.11.04)
AKCIZŲ ĮSTATYMO 3 IR 7 STRAIPSNIŲ PAPILDYMO ĮSTATYMAS

11.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-982](#), 98.12.21, Žin., 1998, Nr.114-3194 (98.12.30)
AKCIZŲ ĮSTATYMO 3, 6, 13 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO 5(1) STRAIPSNIU
ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja nuo 1999 m. sausio 1 d.

*** Pabaiga ***

Redagavo: Aušrinė Trapinskienė (2000.08.17)